

Aan de gemeenteraad van Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

Onderwerp: raadsvoorstel actualisatie procesafspraken integriteit politieke ambtsdragers gemeente Leeuwarden 2024

Leeuwarden, 22 april 2024

Geachte leden van de gemeenteraad van Leeuwarden,

Op 5 maart 2024 heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leeuwarden u een voorstel gedaan tot vaststelling van de geactualiseerde gedragscodes van de politieke ambtsdragers en de procesafspraken integriteit politieke ambtsdragers van de gemeente Leeuwarden. Dit voorstel staat onder agendapunt 3.4 als hamerstuk voor besluitvorming geagendeerd voor de vergadering van de gemeenteraad van 24 april 2024.

Ik adviseer u ten sterkste niet tot vaststelling van de procesafspraken zoals voorgesteld door het college over te gaan, omdat het voorstel ondeugdelijk is.

Artikel 6.2 van de huidige en de geactualiseerde gedragscodes voor burgemeester en wethouders en raadsleden bepaalt, dat de gemeenteraad op voorstel van de burgemeester afspraken maakt over:

- a. de periodieke bespreking van het onderwerp integriteit in het algemeen en van de gedragscode in het bijzonder;
- b. de aanwijzing van contactpersonen of aanspreekpunten integriteit;
- c. de procesafspraken die worden gevolgd ingeval van een vermoeden van een integriteitsschending van een politiek ambtsdrager van de gemeente.

Volgens de toelichting in de gedragscode wordt daarmee de wettelijke taak van de burgemeester om de bestuurlijke integriteit te bevorderen en daarmee de verantwoordelijkheid voor de portefeuille “integriteit” duidelijk belegd. Dat betekent, dat het college van burgemeester en wethouders als bestuursorgaan niet bevoegd een voorstel tot actualisatie van de procesafspraken te doen.

In de kamerbrief van 25 april 2023 betreffend het integriteitsbeleid openbaar heeft de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verplichte kwaliteitseisen voor integriteitsonderzoek aangekondigd onder meer om het risico te verkleinen dat politieke ambtsdragers door kwaadwillenden als niet-integer worden weggezet in het politieke debat en beschermd moeten worden als zij onderwerp zijn van een integriteitsonderzoek.

Zij heeft een eerste aanzet gegeven met het Handboek integriteit voor politieke ambtsdragers van decentrale overheden dat ik op 4 november 2023 onder uw aandacht heb gebracht.

In dit handboek wordt het protocol van de gemeente Eindhoven uit 2020 als voorbeeld voor procesafspraken voor integriteitsonderzoek opgevoerd.

Dit protocol, dat overeenkomsten vertoont met het huidige protocol uit 2016 van de gemeente Leeuwarden, blijkt onvoldoende recht te doen aan de uitgangspunten van zowel het Handboek integriteit voor politieke ambtsdragers van decentrale overheden als aan de handreiking voor zorgvuldig integriteitsonderzoek en de handreiking voor de rol van de griffier bij een vermeende integriteitsschending.

Volgens een bericht van de Projectmanager Steunpunt Integriteit Politieke Ambtsdragers (SIPA) van het CAOP van 11 april j.l. werkt de CAOP daarom in opdracht van het ministerie van Binnenlandse en Koninkrijksrelaties aan een verbeterde versie van een onderzoeksprotocol.

Op 15 april 2024 heeft de laatste plenaire vergadering van de begeleidingscommissie plaatsgevonden en inmiddels is het schrijven van de eindversie, die opgenomen wordt in het eerder genoemde handboek, ter hand genomen.

Het ministerie van BZK zal binnenkort de decentrale overheden hierover informeren.

De “Procesafspraken integriteit politieke ambtsdragers gemeente Leeuwarden 2024” zoals die voor besluitvorming voorliggen, zijn nagenoeg letterlijk overgeschreven van de “Procesafspraken handhaving van het gemeentebestuur van Eindhoven 2020” zij het dat de beschrijving van de rol van de werkgeverscommissie bij een vermoedelijke integriteitsschending door de griffier is weggelaten.

In mijn brief aan uw raad van 18 oktober 2023 heb ik u uiteengezet tot welke problemen de onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid voor het functioneren van de griffier heeft geleid.

Ook is onduidelijk hoe het raadsvoorstel voor actualisatie van de procesafspraken zich verhoudt tot het besluit van de burgemeester van Leeuwarden om zijn wettelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden die hij in het kader van de bestuurlijke integriteit als kroonbenoemde, te mandateren aan de sectormanager Juridische en veiligheidszaken (zie diens brief van 31 mei 2023, kenmerk 2023-126511).

In voorstel voor de geactualiseerde procesafspraken is hierover niets te vinden.

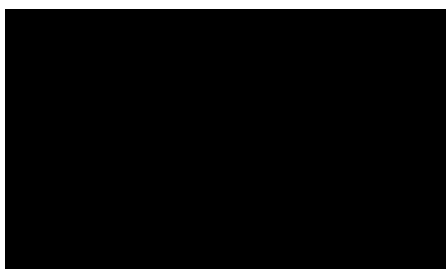
In de procesafspraken wordt de “integriteitscoördinator” genoemd zonder dat duidelijk is of deze functionaris bestaat en onder wiens verantwoordelijkheid deze functioneert en wat diens bevoegdheden zijn.

Tenslotte wordt, net als in het huidige protocol, ruimte ingericht voor evalueren en leren van integriteitsonderzoek.

Daarom begrijp ik niet dat een voorstel voor actualisering van de procesafspraken voor integriteitsonderzoek is gedaan zonder dat het integriteitsonderzoek tegen het voormalig raadslid van Lijst058 [REDACTED] aan de hand van het bestaande protocol is besproken en geëvalueerd, zoals beschreven in Fase 4 van het voorstel.

Ik vertrouw er op dat ik, in het belang van de bestuurlijke integriteit in de gemeente Leeuwarden, u met bovenstaande informatie van dienst ben.

Hoogachtend,

Afschrift aan:
de burgemeester van Leeuwarden;
de Commissaris van de Koning in Fryslân
de Projectmanager Steunpunt Integriteit Politieke Ambtsdragers van de CAOP